

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛІСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ЗЕЛЕНОЇ ПЕРЕБУДОВИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Бірюшов Дмитро Михайлович, Аспірант 3 курсу Кафедра публічного управління та адміністрування ННІ Суспільних наук, адміністрування та права Національний лісотехнічний університет України

birushov@gmail.com

(Transformation of the Forest Sector of Ukraine in the Conditions of Post-War Green Restructuring: Regional Dimension of Public-Private Partnership. Dmytro Biriushov)

Ключові слова: публічне управління; лісовий сектор; післявоєнна відбудова; зелена перебудова; державно-приватне партнерство; екологічна політика; багаторівневе врядування; сталий розвиток; інституційна модернізація; природні ресурси.

Постановка проблеми

Післявоєнна відбудова України потребує оновлених підходів до управління природними ресурсами, зокрема і лісовим сектором. Військові дії спричинили значні екологічні та інфраструктурні втрати: пошкодження лісових масивів, мінування територій, руйнування виробничих потужностей, тощо. У таких умовах, відновлення галузі не може обмежуватися поверненням до попередньої моделі функціонування. Ліси відіграють важливу роль у забезпеченні екологічної безпеки, регіонального розвитку та виконанні кліматичних зобов'язань держави [3; 8]. Нормативну основу регулювання становлять Лісовий кодекс України [2] та Державна стратегія управління лісами України до 2035 року [4]. Водночас чинна система управління характеризується високим рівнем централізації та недостатньою інтеграцією регіонального компоненту.

У зв'язку з цим, актуальним є впровадження механізмів державно-приватного партнерства (ДПП), як інструменту реалізації публічної політики у сфері управління лісовими ресурсами [1].

Теоретичні підходи

Лісовий сектор доцільно розглядати як об'єкт публічного управління, що поєднує екологічні, економічні та соціальні функції. Методологічною основою дослідження є інституційний підхід, який дозволяє аналізувати розподіл повноважень між державним, регіональним та місцевим рівнями влади. Теоретичні засади державно-приватного партнерства розкрито у працях зарубіжних дослідників [9; 10], де ДПП трактується, як механізм координації інтересів публічного та приватного секторів. У сфері екологічного врядування, важливе значення має концепція багаторівневого управління [11; 12], що передбачає узгодження рішень між різними рівнями влади.

Регіональний вимір державно-приватного партнерства

В процесі децентралізації, посилюється роль регіонів та територіальних громад у формуванні політики розвитку. Саме на регіональному рівні відбувається практична реалізація заходів із відновлення пошкоджених лісових територій, розвитку переробки та створення робочих місць. Разом з тим, фінансові можливості регіонів залишаються обмеженими. В таких умовах ДПП може стати механізмом залучення приватних інвестицій до відновлювальних і модернізаційних процесів. Правові засади його застосування визначено Законом України «Про державно-приватне партнерство» [1], однак практика реалізації проєктів у лісовій сфері потребує подальшого розвитку.

На регіональному рівні доцільним є впровадження партнерських проєктів у таких напрямках:

- рекультивація та відновлення пошкоджених лісових територій;
- створення підприємств глибокої переробки деревини;
- розвиток біоенергетичних ініціатив;
- впровадження цифрових систем моніторингу.

Організаційні засади «зеленого» ДПП

З урахуванням стратегічних орієнтирів державної екологічної політики [3] та міжнародних зобов'язань України [8], доцільним є формування підходу до так званого «зеленого» ДПП. Йдеться про включення до партнерських угод екологічних критеріїв, визначення показників ефективності відновлення екосистем, а також запровадження системи моніторингу виконання зобов'язань. Важливим, є поєднання ресурсів державного та місцевих бюджетів із приватними інвестиціями та міжнародною фінансовою підтримкою [6; 7].

Ефективність такої моделі залежить від чіткого розподілу повноважень між рівнями влади та прозорості процедур відбору приватних партнерів.

Висновки

Трансформація лісового сектору України у післявоєнний період повинна здійснюватися з урахуванням принципів сталого розвитку та посилення ролі регіонального рівня управління. Державно-приватне партнерство може виступати дієвим механізмом залучення інвестицій і підвищення ефективності управління.

Таким чином, державно-приватне партнерство виступає ключовим управлінським інструментом реалізації післявоєнної зеленої перебудови лісового сектору України, який сприятиме відновленню лісових екосистем, розвитку переробної галузі та зміцненню економічної спроможності територіальних громад.

Список використаної літератури:

1. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
2. Лісовий кодекс України : Закон України від 21.01.1994 № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
3. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>
4. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-p>
5. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-p>
6. OECD. Public Governance for Sustainable Development. Paris : OECD Publishing, 2020. URL: <https://www.oecd.org/governance/>
7. World Bank Group. Public-Private Partnerships Reference Guide. Version 3. Washington, DC : World Bank, 2017. URL: <https://ppp.worldbank.org>
8. United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. New York : United Nations, 2015. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
9. Hodge G., Greve C. Public-Private Partnerships: An International Performance Review. Public Administration Review. 2007. Vol. 67(3). P. 545–558.
10. Klijn E.-H., Teisman G. Governing Public-Private Partnerships: Analysing and Managing the Processes and Institutional Characteristics of Public-Private Partnerships. Public Management Review. 2003. Vol. 5(2). P. 137–146.
11. Bulkeley H., Betsill M. Rethinking Sustainable Cities: Multilevel Governance and the 'Urban' Politics of Climate Change. Environmental Politics. 2005. Vol. 14(1). P. 42–63.
12. Arts B., Visseren-Hamakers I. Forest governance: A state-of-the-art review. Forest Policy and Economics. 2012. Vol. 16. P. 3–10.
13. Cashore B., Auld G., Newsom D. Governing through Markets: Forest Certification and the Emergence of Non-state Authority. Yale University Press, 2004.
14. Lemos M. C., Agrawal A. Environmental Governance. Annual Review of Environment and Resources. 2006. Vol. 31. P. 297–325.